

vragen aan... Sofie van Zandvoord

‘Bij jezelf blijven als leerkracht’

Sofie van Zandvoord werkt bij SO Fier (cluster 4) als leerkracht van groep 7-8. Tijdens haar studie HBO Pedagogiek liep ze stage in zowel het regulier onderwijs als bij kinderen met ondersteuningsbehoeften in het cluster 3. Dat laatste deed ze met zoveel plezier, dat het haar passie is gebleven. Ze heeft het zij-instroomtraject afgerond en werkt nu acht jaar in het speciaal onderwijs.

1

Wat spreekt jou zo aan in het speciaal onderwijs?

“De ruimte die je hebt om veel creativiteit in lessen te brengen. Dat geldt voor de thematafels rondom seizoenen of feestdagen, maar ook voor de reguliere vakken. Taalgebruik is bijvoorbeeld best droog. Dat pak ik soms anders aan door in de klas naar songteksten te luisteren en videoclips te bespreken. De vrijheid die je hebt om dingen anders te doen vind ik superleuk. In het speciaal onderwijs vier je ook dagelijks successen. Wanneer iemand bijvoorbeeld eindelijk er zelf voor kiest om ergens te kalmeren in plaats van boos te worden, nadat je dit al tig keer hebt voorgesteld. Daar haal ik absoluut voldoening uit.”

2

Wat ervaar je als een van de grootste uitdagingen in je werk?

“Geen dag is hetzelfde in het speciaal onderwijs. Een van de grootste uitdagingen is flexibel blijven, wat ingewikkeld kan zijn. Het betekent dat je constant met iedereen aan het meebewegen bent: wat heeft het kind nodig? Wat heeft de groep nodig? En wat heb ik nodig om niet overprikkeld te raken? De kunst is bij jezelf te blijven als leerkracht. Wat denk ik dat de groep nu nodig heeft en daar de regie op pakken. Die regie is heel belangrijk in het speciaal onderwijs, dat geeft kinderen structuur en veiligheid.”

3

Kun je een moment herinneren waarop een kind je echt heeft verrast?

“Oh, dat gebeurt dagelijks. De hele dag door. Kinderen komen hier over het algemeen binnen met een rugzakje vol onderwijstrauma's. Vaak wordt er alleen naar de buitenkant gekeken, maar ze kunnen zoveel meer. Ik herinner me een jongen van tien jaar waarover werd gezegd: laag niveau, kan niet lezen. Op het moment dat hij zich bij ons veilig voelde en begon te lezen, bleek hij ontzettend dyslectisch te zijn. Er was alleen maar focus op zijn gedrag geweest. De verrassing kan ook in een spontaan moment zitten, zoals een onbevungen grapje. Heel vaak denk ik: wat zijn het toch interessante kinderen.”

4

Welke vaardigheden heb je ontwikkeld in het speciaal onderwijs?

“Het meest heb ik geleerd van mijn collega's. We zoeken elkaar ontzettend veel op. Hee, ik zag jou vandaag dit of dat doen. Waarom deed je dat? We kijken naar elkaar, stellen elkaar vragen en delen wat wel of niet werkt. Wat bij de een werkt, werkt overigens niet automatisch bij de ander. Dat geldt voor het kind en dat geldt voor de leerkracht. Soms is dat frustrerend, maar ik vind het bizar hoeveel ik al ben gegroeid sinds de eerste dag dat ik hier als zij-instromer voor de klas stond.”

5

Welk misverstand bestaat er over het speciaal onderwijs?

“Soms zijn mensen al verbaasd als ze langs het lokaal lopen en de kinderen rustig aan het werk zijn. Ja, dit zijn ook kinderen die willen leren! De tent staat hier niet de hele dag op zijn kop! Er wordt ook onterecht gedacht dat kinderen in speciaal onderwijs allemaal een laag niveau hebben. Vorig jaar had ik een VWO'er en een havist in mijn klas.”

6

Wat vind je belangrijk dat mensen weten over speciaal onderwijs?

“Dat er zoveel meer in deze kinderen zit dan je aan de buitenkant ziet. Je kunt deze kinderen zoveel meer leren ook buiten het didactische om, namelijk dat ze meer uit zichzelf kunnen halen. Dat ze meer bereiken door te praten en kwetsbaar durven te zijn, dan door boos te blijven of te vechten. Een vechtpartij is voor een kind bijvoorbeeld zo'n enorm leermoment. Door als leerkracht te de-escaleren en het gedrag bespreekbaar te maken, hoop je dat je kinderen gedragsalternatieven biedt. Wij kunnen grote impact hebben op het leven van deze kinderen.”

*Het meest heb ik geleerd van mijn collega's.
We zoeken elkaar ontzettend veel op.*

7

Hoe blijf jij gemotiveerd?

“Als leerkracht in het speciaal onderwijs mag je zijn wie je bent. Je eigen normen en waarden spelen een belangrijke rol in je dagelijks handelen en je kunt zeggen tegen de kinderen wat je denkt en vindt. Als je transparant en eerlijk bent, hebben ze daar meestal begrip voor. Dan krijg je een heel goede band met deze kinderen.”

**UTRECHT
LEERT**